

Behovsutredning för tillsyn inom miljöbalkens område 2023

Enligt miljötillsynsförordningen (SFS 2011:13) ska det hos varje operativ tillsynsmyndighet finnas en utredning om det operativa tillsynsbehovet för myndighetens ansvarsområde enligt miljöbalken. Med operativ tillsyn menas tillsyn som är direkt riktad mot en verksamhetsutövare. Utredningen ska avse tre år och ses över minst en gång varje år. Syftet med behovsutredning är att visa vilket behov av resurser som behövs för att uppfylla Miljö- och hälsoskyddsnämndens ansvar för myndighetsarbetet med tillsyn enligt miljöbalken.

För varje verksamhetsår ska tillsynsmyndigheten upprätta en samlad tillsynsplan som ska grundas på registret av tillsynsobjekt samt utredningen om tillsynsbehovet. Detta redovisas i ”Tillsynsplan för hälsoskydd, år 2023” samt ”Tillsynsplan för miljöskydd, år 2023”. Tillsynsmyndigheten ska årligen följa upp och utvärdera tillsynsverksamheten. Detta sker genom den verksamhetsberättelse som miljö- och hälsoskyddsavdelningen tar fram varje del- och helår.

Syftet med tillsynsplanen är att visa hur resurserna prioriteras för operativ tillsyn. Tillsynsplanen visar även vilka administrativa uppgifter som prioriteras och hur mycket tid det finns för inkommande ärenden. En övergripande beskrivning av miljö- respektive hälsoskyddstillsynen finns i separata tillsynsplaner för miljöskyddet respektive hälsoskyddet.

Tillsynsmyndigheten ska även föra ett register över de tillsynsobjekt som behöver återkommande tillsyn. Ett sådant register över samtliga tillsynsobjekt finns i det ärendehanteringsprogram (EDP Vision) som används på miljö- och hälsoskyddsavdelningen.

Enligt miljötillsynsförordningen ska det framgå hur tillsynsmyndigheterna har tagit hänsyn till den nationella strategin för miljöbalkstillsynen i den tillsynsplan som årligen ska tas fram. Innehållet i den nationella strategin för miljöbalkstillsynen och Sveriges nationella kontrollplan för livsmedelskedjan samt hur dessa har beaktats vid framtagande av tillsynsplanen för 2023 beskrivs längre ned i detta dokument.

Behovsutredning avseende perioden 2023-2025

Enligt en modell för behovsutredning som tagits fram av Sveriges kommuner och Regioner (SKR) delas tillsynen in i olika grupper. Den styrda tillsynen omfattar grunduppdraget från staten. Där ingår tillstånds och anmälningspliktiga verksamheter. Den händelsestyrda tillsynen avser inkommande ärenden som måste hanteras. Där ingår anmälningar, ansökningar och klagomål. Den behovsprioriterade tillsynen styrs utifrån lokala förutsättningar, erfarenheter, riskanalyser och prioriteringar. Tillsynen sker utifrån ett bedömt behov antingen regelbundet eller i projektform med vissa tidsintervall. Där ingår till exempel inventeringar av olika slag och tillsyn på icke anmälningspliktiga verksamheter. Den skattefinansierade tillsynen avser tillsyn som inte går att finansiera med avgifter. Där ingår till exempel remisser från andra myndigheter, åtalsanmälningar, sanktionsavgifter och ogrundade klagomål.

Fördelningen av tillsynen baseras på dels typ av tillsyn enligt SKR:s modell, branschens behov av tillsyn utifrån kända risker samt erfarenheter från tidigare tillsyn. Tillsyn bedrivs regelbundet på de tillståndspliktiga och anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheterna samt på anläggningar med fast årlig avgift. På övriga verksamheter bedrivs tillsyn vid klagomål eller i projektform utifrån bedömt behov.

Prioritering av tillsynen styrs även av de nationella miljömålen inom nämndens tillsynsområde och efterlevnad av åtgärdsprogrammet för vatten 2022-2027.

Beräknad tidsåtgång för planerade tillsynsprojekt avser förberedelser, genomförande, inspektionsrapport och projektrapport. Eventuellt behov av uppföljning är inte medräknat i projekten utan ger extra tillsynstid utöver denna. I tiden för ”allmänt” under respektive tillsynsområde ingår bland annat interna ämnesspecifika möten, remisser, besvarande av frågor och externa remisser.

Inom miljöbalkens område har vi under 2023 tillgång till knappt 9 tjänster. En tjänst motsvarar 1600 timmar. På grund av föräldradedighet saknas drygt en halv tjänst som eventuellt kan ersättas med visstidsanställning (933 timmar). MHA kommer inför 2024 att ta fram en mer preciserad behovsutredning än vad vi tidigare har haft. Syftet med det är bland annat att på ett mer detaljerat sätt kunna beräkna det faktiska behovet av personal i förhållande till det förväntade tillsyns- och kontrolluppdraget. I behovsutredningen för 2023 visar beräkningar att det saknas en halv tjänst utöver vakanserna och MHA bedömer en mer detaljerad beräkning kommer att visa att behovet är cirka en tjänst.

Behovet av tillsyn under perioden 2023-2025 fördelat på olika tillsynsområden redovisas nedan, i bild 1-9.

Behovsutredning för Miljö- och hälsoskyddsämnden under perioden 2023-2025 fördelat per tillsynsområde	Grupp enligt SKR:s benämningar	Totalt antal objekt inför 2023	Behov totalt i timmar under perioden 2023-2025	Behov i timmar 2023	Behov i timmar 2024	Behov i timmar 225
Tillsyn miljöfarlig verksamhet						
Tillsyn 9, 10, 11, 12 kap miljöbalken						
Avgiftsbeslut och klassning	Skattefinansierad tillsyn		125	25	50	50
Framtagande av behovsutredning	Skattefinansierad tillsyn		160	60	50	50
Delsumma		0	285	85	100	100
Objekt med årsavgifter						
Margretelunds avloppsreningsverk B	Styrd tillsyn	1	192	64	64	64
Skärgårdstads avloppsreningsverk B	Styrd tillsyn	1	54	18	18	18
Rydbokrossen B	Styrd tillsyn	1	69	23	23	23
Sandkilsvägens panncentral B	Styrd tillsyn	1	90	30	30	30
Hacksta panncentral B	Styrd tillsyn	1	10	10	0	0
Brännbacken deponi C	Styrd tillsyn	1	78	26	26	26
Mellansjö avloppsreningsverk C	Styrd tillsyn	1	54	18	18	18
Linanäs avloppsreningsverk C	Styrd tillsyn	1	54	18	18	18
Roslagskulla avloppsreningsverk C	Styrd tillsyn	1	54	18	18	18
Rydbo avloppsreningsverk C	Styrd tillsyn	1	54	18	18	18
Finnhamn avloppsreningsverk C	Styrd tillsyn	1	27	9	9	9
Nässlingen avloppsreningsverk C	Styrd tillsyn	1	18	6	6	6
Energianläggning C	Styrd tillsyn	2	36	12	12	12
Fordonstvättar C	Styrd tillsyn	8	231	77	77	77
Drivmedelsförsäljning C	Styrd tillsyn	7	138	60	39	39
Drivmedelsförsäljning U	Behovsprioriterad tillsyn	7	102	60	21	21
Golfbanor U	Behovsprioriterad tillsyn	4	72	24	24	24
Avlopp 25-200 pe U	Behovsprioriterad tillsyn	24	420	140	140	140
Motorsportbana C	Styrd tillsyn	1	18	6	6	6
Skyttebanor C	Styrd tillsyn	2	30	12	6	12
Billackerering C	Styrd tillsyn	4	40	40	0	0
Kemtvätt C	Styrd tillsyn	1	6	0	6	0
Brännbackens ÅVC C	Styrd tillsyn	1	42	30	0	12
DKLBC masshantering C	Styrd tillsyn	1	45	15	15	15
Avfall, lagring, sortering C	Styrd tillsyn	3	36	12	12	12
Ingmarsö Sjötjänst C	Styrd tillsyn	1	27	10	9	8
Tillverkning av plastprodukter U		2	36	12	12	12
Delsumma objekt med årsavgifter		80	2033	768	627	638
Anmälan och tillsyn						
Anmälan nya C-anläggningar	Händelsestyrd tillsyn		450	150	150	150
Bussterminal U	Behovsprioriterad tillsyn	2	10	10	0	0
Dagvattenanläggningar C och U	Behovsprioriterad tillsyn	7	80	40	40	0
Vindkraftverk C	Styrd tillsyn	2	20	20	0	0
Lybab AB blåstring Verkstadsindustri C	Styrd tillsyn	1	22	10	6	6
Övrig tillsyn, U och tillfälliga C	Behovsprioriterad tillsyn	10	300	100	100	100
Tillbudsrapporter SSBF	Händelsestyrd tillsyn		100	40	30	30
Delsumma anmälan och tillsyn		22	982	370	326	286

Bild 1: Tid fördelat på olika tillsynsområden i form av tillsyn på fasta objekt och inkommande ärenden.

Behovsutredning för Miljö- och hälsoskyddsnämnden under perioden 2023-2025 fördelat per tillsynsområde	Grupp enligt SKR:s benämningar	Totalt antal objekt inför 2023	Behov totalt i timmar under perioden 2023-2025	Behov i timmar 2023	Behov i timmar 2024	Behov i timmar 225
Tillsyn miljöfarlig verksamhet						
Tillsyn 9, 10, 11, 12 kap miljöbalken						
Projekt						
Marinor och varv, miljötillsyn	Behovsprioriterad tillsyn	21	210	70	70	70
Tandläkare U	Behovsprioriterad tillsyn	10	100	100	0	0
Dagvatten i tätorten	Behovsprioriterad tillsyn		200	100	50	50
Dagvattentillsyn, parkeringsytor	Behovsprioriterad tillsyn		40	0	40	0
Dagvattenhantering LOD inom dpl	Behovsprioriterad tillsyn		300	100	100	100
Dagvatten konstgräsplaner	Behovsprioriterad tillsyn	7	70	70	0	0
Bilverkstäder U-anl	Behovsprioriterad tillsyn	26	150	100	50	0
Fordonstvättar bil, lastbil (U)	Behovsprioriterad tillsyn	11	130	100	30	0
Tillsyn industriområden	Behovsprioriterad tillsyn	50	400	200	100	100
Gödsel djurhållare	Behovsprioriterad tillsyn	120	600	200	200	200
Lantbruk	Behovsprioriterad tillsyn	2	20	10	10	0
VOC-direktivet	Behovsprioriterad tillsyn		0	0	0	0
Tillsyn bygg- och rivningsavfall	Behovsprioriterad tillsyn		300	100	100	100
Masshantering (U)	Behovsprioriterad tillsyn	6	300	100	100	100
Miljövänligt båtägande	Skattefinansierad tillsyn		120	40	40	40
Biltvättardagen	Skattefinansierad tillsyn		0	0	0	0
Uppdatering av miljöbalkstillstånd B-anl	Skattefinansierad tillsyn		60	10	50	0
Energitillsyn	Behovsprioriterad tillsyn		150	50	100	0
Växtskyddsmedel	Behovsprioriterad tillsyn		200	100	100	0
Växtnäringsläckage jordbruk och djurhållning	Behovsprioriterad tillsyn		600	200	200	200
Delsumma projekt		253	3 950	1 650	1 340	960

Bild 2: Tid fördelat på olika tillsynsområden i form av tillsynsprojekt på icke anmälningspliktiga verksamheter.

Behovsutredning för Miljö- och hälsoskyddsnämnden under perioden 2023-2025 fördelat per tillsynsområde	Grupp enligt SKR:s benämningar	Totalt antal objekt inför 2023	Behov totalt i timmar under perioden 2023-2025	Behov i timmar 2023	Behov i timmar 2024	Behov i timmar 225
Tillsyn miljöfarlig verksamhet						
Tillsyn 9, 10, 11, 12 kap miljöbalken						
Föreerade områden						
Saneringsanmälan FMH 28 §	Händelsestörd tillsyn		180	60	60	60
Upplysning MB 10 kap 11 §	Händelsestörd tillsyn		90	30	30	30
PCB, anmälan sanering	Händelsestörd tillsyn	3	45	15	15	15
Inventering MIFO fas 1	Skattefinansierad tillsyn		180	60	60	60
Utredning, riskbedömning och tillsyn	Skattefinansierad tillsyn		1200	400	400	400
Tillsyn fasta objekt	Behovsprioriterad tillsyn	6	60	20	20	20
Gamla deponier	Behovsprioriterad tillsyn		600	200	200	200
Fd verksamheter med halogenerade lösningsmedel	Behovsprioriterad tillsyn		100	50	50	0
Fd handelsträdgårdar med bekämpningsmedel	Behovsprioriterad tillsyn		100	50	50	0
Masshantering på golfbanor	Behovsprioriterad tillsyn		40	0	20	20
Föreläggande hamnar och båtupställningsplatser	Behovsprioriterad tillsyn		200	100	50	50
Uppföljning av åtgärdsplan & egenkontroll marinor	Behovsprioriterad tillsyn		200	100	50	50
Ledningskollen	Behovsprioriterad tillsyn		240	80	80	80
SBF internt	Skattefinansierad tillsyn		90	30	30	30
Handlingsplan FO	Skattefinansierad tillsyn		100	100	0	0
Uppdatering ebh-databasen och intern karta	Skattefinansierad tillsyn		90	30	30	30
Arkivering av gamla ärenden	Skattefinansierad tillsyn		50	50	0	0
Kurs, konferens, samverkan, TVL avseende FO	Skattefinansierad tillsyn		180	60	60	60
Miljösamverkan stockholms län	Skattefinansierad tillsyn		75	25	25	25
Allmänt föreerade områden	Skattefinansierad tillsyn		450	150	150	150
Delsumma föreerade områden		9	4 270	1 610	1 380	1 280

Bild 3: Tid fördelat på olika tillsynsområden i form av föreerade områden.

Behovsutredning för Miljö- och hälsoskydds nämnden under perioden 2023-2025 fördelat per tillsynsområde	Grupp enligt SKR:s benämningar	Totalt antal objekt inför 2023	Behov totalt i timmar under perioden 2023-2025	Behov i timmar 2023	Behov i timmar 2024	Behov i timmar 225
Tillsyn miljöfarlig verksamhet						
Tillsyn 9, 10, 11, 12 kap miljöbalken						
Vattenverksamhet						
Anmälan vattenverksamhet & upplagg muddermassor	Händelsestyrd tillsyn		750	250	250	250
Tillsyn	Händelsestyrd tillsyn		120	40	40	40
Vattenuttag	Skattefinansierad tillsyn		15	5	10	0
Klagomål	Händelsestyrd tillsyn		90	30	30	30
Kurs, konferens & samverkan vatten och strandskydd	Skattefinansierad tillsyn		90	30	30	30
Allmänt vattenverksamhet	Skattefinansierad tillsyn		240	80	80	80
Delsumma vattenverksamhet			0	1 305	435	430

Bild 4: Tid fördelat på olika tillsynsområden i form av vattenverksamhet.

Behovsutredning för Miljö- och hälsoskydds nämnden under perioden 2023-2025 fördelat per tillsynsområde	Grupp enligt SKR:s benämningar	Totalt antal objekt inför 2023	Behov totalt i timmar under perioden 2023-2025	Behov i timmar 2023	Behov i timmar 2024	Behov i timmar 225
Tillsyn miljöfarlig verksamhet						
Tillsyn 9, 10, 11, 12 kap miljöbalken						
Miljöskydd gemensamt						
Tillbud och olyckor	Händelsestyrd tillsyn		300	100	100	100
Klagomål miljöskydd inkl lantbruk	Händelsestyrd tillsyn		450	150	150	150
Dagvattenstrategin uppdatering	Skattefinansierad tillsyn		65	15	25	25
Detaljplaner och fysisk planering avseende miljöskydd & FO	Händelsestyrd tillsyn		240	80	80	80
Bygglövsremisser och samråd avseende miljöskydd & FO	Händelsestyrd tillsyn		240	80	80	80
Kurs, konferens, samverkan, TVL avseende miljöskydd	Skattefinansierad tillsyn		450	150	150	150
MSL miljöskydd	Skattefinansierad tillsyn		150	50	50	50
Allmänt miljöskydd	Skattefinansierad tillsyn		1875	675	600	600
Delsumma Miljöskydd gemensamt			0	3770	1300	1235
Summa tid miljöfarlig verksamhet		364	16 595	6 218	5 448	4 929

Bild 5: Tid fördelat på olika tillsynsområden i form av gemensamt miljöskydd och summering av total tid för den tillsyn av miljöfarlig verksamhet som redovisas i bild 1-5.

Behovsutredning för Miljö- och hälsoskydds nämnden under perioden 2023-2025 fördelat per tillsynsområde	Grupp enligt SKR:s benämningar	Totalt antal objekt inför 2023	Behov totalt i timmar under perioden 2023-2025	Behov i timmar 2023	Behov i timmar 2024	Behov i timmar 225
Tillsyn miljöfarlig verksamhet						
Tillsyn 9, 10, 11, 12 kap miljöbalken						
Små avlopp						
Ansökningar, anmälningar avlopp	Händelsestyrd tillsyn		2100	700	700	700
Tillsyn små avlopp	Behovsprioriterad tillsyn	200	1800	600	600	600
Uppföljning äldre avloppstillsyn	Behovsprioriterad tillsyn	30	160	60	50	50
Uppdatering av tillsynsmetodik	Skattefinansierad tillsyn		40	20	10	10
Avlopp 5-25 pe	Behovsprioriterad tillsyn	15	30	20	10	0
Tillsynsregister	Skattefinansierad tillsyn		150	50	50	50
Bygglövsremisser och samråd avseende enskild VA	Skattefinansierad tillsyn		540	180	180	180
Uppföljning av avvikelser från slamentr.	Händelsestyrd tillsyn		30	10	10	10
Klagomål avlopp	Händelsestyrd tillsyn		150	50	50	50
Kurs, konferens avseende enskilt vatten & avlopp	Skattefinansierad tillsyn		120	40	40	40
Allmänt små vatten och avlopp	Skattefinansierad tillsyn		900	300	300	300
Summa tid enskilt VA		245	6020	2030	2000	1990

Bild 6: Tid fördelat på olika tillsynsområden i form av enskilt vatten och avlopp.

Behovsutredning för Miljö- och hälsoskyddsmyndigheten under perioden 2023-2025 fördelat per tillsynsområde	Grupp enligt SKR:s benämningar	Totalt antal objekt inför 2023	Behov totalt i timmar under perioden 2023-2025	Behov i timmar 2023	Behov i timmar 2024	Behov i timmar 225
Tillsyn miljöfarlig verksamhet						
Tillsyn 14,15 kap miljöbalken						
Kemiska produkter och avfall						
Värmepumpar anmälan	Händelsestyd tillsyn		150	50	50	50
Oljecisterner	Händelsestyd tillsyn		30	10	10	10
Ansökan bekämpningsmedelsanvändning	Händelsestyd tillsyn		75	25	25	25
CFC årlig rapportering	Styrd tillsyn		90	30	30	30
Ansökan kompost hushållsavfall	Händelsestyd tillsyn		45	15	15	15
Anmälan latrinkompostering	Händelsestyd tillsyn		30	10	10	10
Anmälan annan toalett än WC	Händelsestyd tillsyn		15	5	5	5
Anm.utökat slamsugningsintervall	Händelsestyd tillsyn		15	5	5	5
Anmälan eget omhändertagande av slam	Händelsestyd tillsyn		15	5	5	5
Remiss avfallstransportörer från Lst	Skattefinansierad tillsyn		15	5	5	5
Avfallsprojekt enl Avfallsplanen	Skattefinansierad tillsyn		10	10	0	0
Avfallsföreskrifter, avfallsplan, avfallstaxa	Skattefinansierad tillsyn		20	20	0	0
Tillsyn av hushållsnära insamling av förpackningar & tidningar	Behovsprioriterad tillsyn		125	25	100	0
Tillsyn av insamling av matavfall	Behovsprioriterad tillsyn		300	100	100	100
Tillsyn "skrotsamlartomter"	Behovsprioriterad tillsyn		300	100	100	100
Vrak och dumpade båtar	Behovsprioriterad tillsyn		100	50	25	25
Anteckningsskyldighet och rapportering av farligt avfall	Behovsprioriterad tillsyn		200	100	50	50
Tillsyn av egen kompostering av latrin från torra toaletter	Behovsprioriterad tillsyn		10	10	0	0
Tillsyn av egen kompostering av WC-slam	Behovsprioriterad tillsyn		10	10	0	0
Insamling av FAi "Samlaren"	Behovsprioriterad tillsyn		20	20	0	0
Återvinningscentraler	Behovsprioriterad tillsyn		0	0	0	0
Tillsyn insamling av avfall med producentansvar	Behovsprioriterad tillsyn		0	0	0	0
Avfallstransporter	Behovsprioriterad tillsyn		70	20	50	0
Illegal avfallshantering	Behovsprioriterad tillsyn		200	100	50	50
Anteckningsskyldighet avfall	Behovsprioriterad tillsyn		60	10	50	0
Tillsyn förpackningar i butiker	Behovsprioriterad tillsyn		250	100	100	50
ABP (riskavfall smitta)	Behovsprioriterad tillsyn		100	0	100	0
Klagomål inkl nedskräpning	Händelsestyd tillsyn		390	130	130	130
Kurs, konferens, kunskapsinhämtning	Skattefinansierad tillsyn		30	10	10	10
Allmänt kemiska produkter och avfall	Skattefinansierad tillsyn		120	40	40	40
Summa tid Kemiska produkter och avfall		0	2795	1015	1065	715

Bild 7: Tid fördelat på olika tillsynsområden i form av kemiska produkter och avfall.

Behovsutredning för Miljö- och hälsoskyddsmyndigheten under perioden 2023-2025 fördelat per tillsynsområde	Grupp enligt SKR:s benämningar	Totalt antal objekt inför 2023	Behov totalt i timmar under perioden 2023-2025	Behov i timmar 2023	Behov i timmar 2024	Behov i timmar 225
Tillsyn miljöfarlig verksamhet						
Tillsyn 5, 7, 8 kap miljöbalken						
MKN, vatten och natur						
Vattenförvaltning, åtgärdsplaner, havssplanering	Skattefinansierad tillsyn		60	20	20	20
Miljöövervakning luft- & vattenårdsförbund	Skattefinansierad tillsyn		60	20	20	20
Miljöövervakning, hantering av provresultat	Skattefinansierad tillsyn		45	15	15	15
Tillsyn kommunala naturreservat	Behovsprioriterad tillsyn		20	10	10	0
Strandskyddsremisser	Händelsestyd tillsyn		150	50	50	50
Invasiva främmande arter	Händelsestyd tillsyn		30	0	20	10
Summa tid Vatten och natur			365	115	135	115
Summa tid Miljöskydd		609	25775	9378	8648	7749

Bild 8: Tid fördelat på olika tillsynsområden i form av MKN, vatten och natur samt summering av total tid för den miljöskyddstillsyn som redovisas i bild 1-8.

Behovsutredning för Miljö- och hälsoskyddsnämnden under perioden 2023-2025 fördelat per tillsynsområde	Grupp enligt SKR:s benämningar	Totalt antal objekt inför 2023	Behov totalt i timmar under perioden 2023-2025	Behov i timmar 2023	Behov i timmar 2024	Behov i timmar 225
Hälsoskydd						
Tillsyn skolor	Styrd tillsyn	19	560	280	0	280
Tillsyn förskolor	Styrd tillsyn	38	500	100	400	0
Strandbad	Behovsprioriterad tillsyn	10	180	60	60	60
Bassångbad årsavgift	Styrd tillsyn	4	90	30	30	30
Strålskyddslagen Solarier	Styrd tillsyn	2	30	10	10	10
Anmälan enl 38 § FMH (lokaler, yrkesmässig hygienisk verksamhet)	Händelsestyrd tillsyn		250	150	50	50
Vattentäcker anmälan	Händelsestyrd tillsyn		60	20	20	20
Fastighetsägartillsyn	Behovsprioriterad tillsyn		60	10	50	0
Tillsyn fritidsgårdar	Behovsprioriterad tillsyn		40	0	40	0
Idrottslokaler, kommunens äldre lokaler	Behovsprioriterad tillsyn	2	10	10	0	0
Projekt gym	Behovsprioriterad tillsyn		100	0	100	0
Radonprojekt	Behovsprioriterad tillsyn	20	100	100	0	0
Smittskydd (t ex legionellautredningar)	Händelsestyrd tillsyn		90	30	30	30
Strålskydd, mätning av bakgrundsstrålning, så kallad radiakmätning	Skattefinansierad tillsyn		45	15	15	15
Enskilt vatten	Händelsestyrd tillsyn		225	75	75	75
Gruppbostad	Behovsprioriterad tillsyn	14	15	15	0	0
Info proj vattenkvalitet i brunnar (tungmetaller, PFAS)	Skattefinansierad tillsyn		300	100	100	100
Nagelteknologer/frans	Behovsprioriterad tillsyn		40	10	20	10
Fotvårdare	Styrd tillsyn	20	150	0	150	0
Äldreboenden	Behovsprioriterad tillsyn	9	100	0	100	0
Tatuering & piercing	Styrd tillsyn		50	0	50	0
Skottlossningsremitter	Skattefinansierad tillsyn		15	5	5	5
Bygglovsremitter och samråd endast avssende hälsoskydd	Händelsestyrd tillsyn		60	20	20	20
Detaljplaner och fysisk planering Hälsoskydd	Händelsestyrd tillsyn		90	30	30	30
Klagomål	Händelsestyrd tillsyn		775	275	250	250
Alkoholremitter (livs+hsk)	Skattefinansierad tillsyn		15	5	5	5
Administration tex riskklassning, avgiftsbeslut, register	Skattefinansierad tillsyn		150	50	50	50
Kurs, konferens, kunskapsinhämtning	Skattefinansierad tillsyn		150	50	50	50
Miljösamverkan stockholms län	Skattefinansierad tillsyn		30	10	10	10
Allmänt hälsoskydd	Skattefinansierad tillsyn		1240	540	350	350
Summa tid tillsyn hälsoskydd		138	5520	2000	2070	1450

Bild 9: Fördelning av tid inom hälsoskyddstillsynen.

Nationell strategi för miljöbalkstillsynen

Under 2021 har Naturvårdsverket tillsammans med övriga centrala tillsynsvägledande myndigheter tagit fram en nationell strategi för miljöbalkstillsynen. Syftet med strategin är att skapa en mer enhetlig och effektiv tillsyn. Strategin innehåller fokusområden som är särskilt viktiga att prioritera ur ett nationellt perspektiv. Strategin gäller perioden 2022-2024. Den kommer att ses över årligen varmed åtgärder och tillsynsaktiviteter kan komma att revideras senast under hösten året innan de gäller. Främst gäller det preciseringarna medan fokusområdena kommer att stå fast.

Eftersom stora delar av kemikalietillsynen flyttades från miljöbalken till marknadskontrollförordningen under 2021 ingår området inte i strategin. Ansvarsfördelningen för kemikalietillsyn regleras i miljötillsynsförordningen. Den ändrades juli 2022 med anledning av EU:s marknadskontrollförordning (EU) 2019/1020 som trädde i kraft den juli 2021. Kemikalieinspektionen är utsedd marknadskontrollmyndighet. Kommunerna har i uppgift att utföra viss tillsyn enligt marknadskontrollförordningen. Marknadskontrollförordningen omfattar bland annat EU:s biocidförordning, Reach-förordningen och CLP-förordningen. Däremot omfattas inte exempelvis EU:s växtskyddsmedelsförordning. Tillsynen av växtskyddsmedel ingår i Sveriges nationella kontrollplan för livsmedelskedjan, se nedan.

Förutsättningarna för i vilken omfattning de utpekade tillsynsaktiviteterna kan genomföras ser olika ut mellan olika tillsynsmyndigheter och de olika aktiviteterna behöver prioriteras utifrån lokala förutsättningar. I vissa fall är tillsynen beroende av den vägledning som tillsynsvägledande myndigheter ska ta fram.

Naturvårdsverket kommer att följa upp arbetet enligt den nationella strategin för miljöbalktillsynen genom årliga enkäter enligt 3 kap. 21 § Miljötillsynsförordningen. Nationella tillsynsprojekt kommer att följas upp av respektive central myndighet.

Strategin innehåller sex tillsynsområden med fokusområden och tillsynsaktiviteter som redovisas nedan, i de delar som berör kommunen som tillsynsmyndighet.

Fokusområde vattenverksamhet

Vattenuttag

Ett nationellt tillsynsprojekt för kontroll av vattenuttag genomförs 2023–2024. Handläggarsöd med checklistor för den operativa tillsynen kommer att tas fram 2022. Österåker berörs troligen inte av denna tillsyn men kommer att bevaka den tillsynsvägledning som tas fram.

Vattenanläggningar som utgör vandringshinder

Tillsynsmyndigheterna utför tillsyn på prioriterade vandringshinder. Havs- och vattenmyndigheten uppdaterar och kompletterar tillsynsvägledningen under perioden 2022-2024. Tillsynen ska genomföras under perioden 2022-2024. Tillsynen utförs främst av länsstyrelsen men eftersom Österåker har tagit över tillsynen på anmälningspliktiga vattenverksamheter från länsstyrelsen kan tillsynen i viss mån bli aktuell även för Österåker.

Fokusområde miljöfarlig verksamhet

Fordonstvättar och fordonsverkstäder

Tillsynsmyndigheterna deltar i en nationell tillsynskampanj avseende fordonstvättar och/eller fordonsverkstäder (nov 2023 - maj 2024). Naturvårdsverket kommer att ta fram tillsynsvägledning och bedriva en nationell tillsynskampanj som startar 2023 och avslutas 2024. Tillsynen i Österåker planeras 2023-2024 och kommer att utföras i samband med det nationella projektet.

Uppdaterade miljöbalkstillstånd

Tillsynsmyndigheterna kartlägger gällande tillstånd för miljöfarliga verksamheter meddelade enligt miljöskyddslagen och miljöbalken och omfattningen av ändringar sedan tillstånd gavs. Kartläggningen ska utgå från den mall som Naturvårdsverket kommer att tillhandahålla. Åtgärden planeras 2023.

Tillsynsmyndigheterna bedömer för vilka verksamheter det finns behov av att vidta åtgärder för att verksamheterna ska ha aktuella miljöbalkstillstånd och vilka åtgärder som är lämpliga att vidta. Syftet är att kunna rangordna och prioritera behov av åtgärder. Naturvårdsverket kommer att ta fram vägledning. Åtgärden är planerad 2024.

Tillsynen i Österåker planeras 2023-2024 och kommer att utföras enligt den vägledning som tas fram.

Kvalitetssäkrad kontroll - utsläpp till vatten

Tillsynsmyndigheterna genomför tillsyn på tillstånds- och anmälningspliktiga avloppsreningsverk avseende egenkontroll/kontrollprogram för att bedöma aktualitet och regelefterlevnad gällande flödesmätning, provtagning och ställningstaganden som görs. Naturvårdsverket kommer att ta fram vägledning och tillsyn bör utföras på samtliga B- och C-verksamheter under åren 2023-2024. Tillsynen i Österåker kommer att utföras 2023-2024 i samband med löpande tillsyn på de berörda tillsynsobjekten.

Dagvatten

Tillsynsmyndigheterna inhämtar information om den kommunala VA-huvudmannens egenkontroll av den allmänna dagvattenanläggningen utifrån ett antal bestämda frågor. Naturvårdsverket kommer att ta fram vägledning och tillsynen bör utföras senast 2024. Tillsynen i Österåker planeras 2023.

Energihushållning

Tillsynsmyndigheterna bedriver systematisk energitillsyn gällande energihushållning och användning av förnybara bränslen. Tillsynen riktas mot tillsynsobjekt med stor energihushållningspotential och/eller bristande egenkontroll. Där det bedöms skäligt bör tillsynen omfatta föreläggande om energikartläggning och energihushållningsplan samt utredning eller åtgärder. Energimyndigheten och Naturvårdsverket kommer att ta fram vägledning under perioden 2022-2024. Åtgärden ska genomföras 2023-2024. I Österåker är åtgärden planerad 2024.

Små avlopp

Återkommande planerad tillsyn av små avloppsanläggningar utförs baserat på riskklassning där de avloppsanläggningar prioriteras som har störst negativ påverkan på människors hälsa och miljön. Havs- och vattenmyndigheten (HaV) har under 2022 uppdatera tillsynsvägledningen ”Effektiv tillsyn av små avlopp”. Tillsynen i Österåker utförs årligen.

Tillsynsmyndigheterna kompletterar och uppdaterar digitala tillsynsregister under perioden 2022-2024 så att minst alla små avloppsanläggningar är registrerade och koordinatsatta. HaV kommer att ordna seminarier om registervård och riskbaserad tillsyn samt stötta och samordna tillsynsmyndigheterna i samverkan med länsstyrelserna under perioden 2022-2024. I Österåker påbörjades arbete med att förbättra det befintliga tillsynsregistret under 2022 och arbetet kommer att fortgå även 2023.

Växtnäringsläckage från jordbruk och hästgårdar

Val av tillsynsobjekt ska utgå från en riskbedömning där verksamhetens möjliga påverkan på vattenförekomsten ska ha företräde, oavsett inriktning på jordbruksverksamheten (djurhållning/växtodling. Jordbruksverket kommer att ta fram vägledning under 2022. Åtgärden ska genomföras under perioden 2022-2024.

Tillsynsmyndigheterna prioriterar tillsyn av jordbruksverksamheter och hästgårdar som ligger utmed vattenförekomster där miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten inte uppnås idag. Åtgärden ska genomföras under perioden 2022-2024.

Tillsynsmyndigheterna använder sig av de nationellt framtagna checklistorna för tillsyn i fält samt växtnärings tillsyn på hästgårdar. Vägledningsmaterial från Jordbruksverkets kommer att finnas tillgängligt under perioden 2022-2024. Åtgärden ska genomföras under perioden 2022-2024.

Tillsynsmyndigheterna tar del av Jordbruksverkets digitala utbildningar inom växtnäringsområdet under perioden 2022-2024.

Tillsynsmyndigheterna prioriterar att delta i det nationella tillsynsprojektet som Jordbruksverket kommer att ordna 2024.

Tillsynen i Österåker kommer att genomföras i enlighet med vägledning från tillsynsvägledande myndigheter. Tillsynen avser främst gödselhantering hos djurhållare. Tillsynen i Österåker är planerad att ske löpande under hela perioden 2023-2025.

Fokusområde förorenade områden

Tillsyn av prioriterade förorenade områden med riskklass 1 och 2

Tillsynsmyndigheter ökar tillsynen av prioriterade förorenade områden under perioden 2022-2024.

Tillsynsvägledningen från Naturvårdsverket och länsstyrelsen kommer att öka under perioden. I Österåker har tillsyn utförts på alla objekt i riskklass 1 och tillsyn sker löpande på övriga objekt.

Anmälan om avhjälpanåtgärd enligt § 28 i FMH

Naturvårdsverket och länsstyrelsen kommer att öka vägledning under perioden genom att bland annat uppdatera vägledningsmaterial. Tillsynsmyndigheterna tillförskaffar sig tillräcklig kunskap inom riskbedömningar, representativa halter samt platsspecifika riktvärden. I Österåker utförs tillsynen löpande.

Fokusområde hälsoskydd

Inomhusmiljö i bostäder

Kommunerna kartlägger och väljer ut fastigheter/bostäder samt genomför tillsyn där risken för olägenhet för människors hälsa är stor under perioden 2022–2024.

Tillsynsbehovet har bedömts vara lågt eftersom det är få klagomål och det finns få stora hyreshus i kommunen. Under 2023 planeras kartläggning och komplettering av tillsynsregistret samt riskbedömning för att bedöma det framtida tillsynsbehovet. Under 2024 planeras tillsyn av de fastigheter/bostäder där det bedöms finnas risk för olägenhet för människors hälsa.

Folkhälsomyndigheten kommer att ta fram tillsynsvägledning, informationsmaterial och genomföra utbildning våren 2024. Under 2024 kommer även regionala hälsoskyddsträffar att hållas och länsstyrelsen samordna tillsynen inom länet. Tillsynen i Österåker planeras 2024.

Likvärdig tillsyn av yrkesmässig hygienisk verksamhet

Socialstyrelsen kommer att uppdatera det befintliga vägledningsmaterialet i form av handbok och allmänt råd samt genomföra utbildning riktad till tillsynsmyndigheterna. Åtgärden kommer att genomföras under perioden 2022-2024.

Tillsynen i Österåker planeras 2023 och kommer att genomföras så snart som vägledningen har tagits fram. Tillsynen avser bland annat så kallade stickande/skärande verksamheter som inkommit med en anmälan enligt ändrade regler under 2021.

Hygieniska verksamheter, där allmänheten yrkesmässigt erbjuds behandlingar som innebär risk för blodsmitta eller annan smitta på grund av användningen av skärande eller stickande verktyg, är anmälningspliktiga enligt förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (FMH). Den 1 juli 2021 ändrades omfattningen på anmälningsplikten att omfatta verksamheter där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygieniska behandlingar som innebär risk för blodsmitta eller annan smitta på grund av användningen av skalpeller, akupunktur nålar, piercingsverktyg eller andra liknande skärande eller stickande verktyg. Detta innebar att anmälningsplikten utvidgades till att även omfatta exempelvis användning av rakkniv mot huden, håltagningspistol och verksamheter som använder sig av andra typer av stickande/skärande verktyg som inte tidigare bedömts omfattas av anmälningsplikt på grund av att de inte ansetts kunna orsaka risk för blodburen smitta.

Bassängbad

Kommunerna gör tillsynsbesök på anmälningspliktiga bassängbad under 2022–2024. I tillsynen tillämpas Folkhälsomyndighetens allmänna råd (HSLF-FS 2021:11) och tillhörande vägledning om bassängbad. Tillsynen i Österåker utförs årligen.

Inomhusmiljö och egenkontroll i förskola och skola. Extra fokus under perioden är städning

Kommunerna bedriver tillsyn av förskolor och grundskolor. Extra fokus under perioden 2022–2024 är städning. Tillsynsvägledning och samordning kommer att utökas av Folkhälsomyndigheten och länsstyrelsen under perioden. Tillsynen i Österåker genomförs löpande, varannat år på förskolor respektive på skolor. Tillsynen med fokus på städning utfördes på förskolor 2022 och kommer att ske på skolor 2023.

Fokusområde avfall

Masshantering

En nationell tillsynskampanj planeras under 2023–2024 gällande mottagningskontroll av massor som hanteras inom olika typer av verksamheter. Aktiviteten kommer att genomföras i utvalda kommuner. I Österåker finns anläggningar som hanterar massor och Österåker kan därmed komma att beröras av tillsynskampanjen. Tillsynen i Österåker planeras 2024.

Illegal avfallshantering

Tillsynsmyndigheter deltar vid myndighetsgemensam tillsyn för att kontrollera avfallstransporter. Länsstyrelser kommer att anordna myndighetsgemensam tillsyn där den aktuella kommunen för tillsynsinsatsen bjuds in. Naturvårdsverket och länsstyrelserna kommer att fram tillsynsvägledning i form av handläggargröd och rollfördelning, avseende tillsyn på nationella avfallstransporter.

Vid tillsyn på befintliga miljöfarliga verksamheter spåra avfall genom att nyttja avfallsregistret, kontrollera kvitton eller motsvarande dokumentation, i syfte att hitta illegal avfallshantering.

Naturvårdsverket kommer att genomföra tillsynsvägledning avseende uppsökande tillsyn riktat mot illegal avfallshantering under 2023. I Österåker planeras tillsynen att ske i samband med att vägledning tas fram under 2023-2024.

Vid tillsyn på de utifrån risk utvalda åkerier som transporterar avfall kontrolleras transporttillstånd och de villkor som tillståndet omfattar, rutiner för upprättande av transportdokument, anteckningsskyldighet samt kontroll av uppgifter i avfallsregistret. Tillsynen ska genomföras under 2023-2024. I Österåker planeras tillsynen 2024.

Vid tillsyn på de utifrån risk utvalda avfallsanläggningar som har gjort anmälan eller har tillstånd enligt miljöbalken kontrolleras transportörernas tillstånd och transportdokument samt registrering i avfallsregistret vid inkommande och utgående transporter av avfall. Tillsynen ska genomföras under 2023. I Österåker genomförs denna tillsyn i samband med löpande tillsyn på berörda tillsynsobjekt. I samband med denna tillsyn ska även tillsyn på avfallstransporter genomföras inom perioden 2023–2024. I Österåker planeras den tillsynen 2024.

Kommuner genomför uppsökande tillsyn med fokus på illegal avfallshantering inkl. inventering för att hitta illegal avfallshantering genom att exempelvis kontrollera områden där risken för sådan verksamhet är stor. Tillsynen ska genomföras under 2023-2024. I Österåker genomförs löpande tillsyn inom industriområden och omfattar då bland annat kontroll av avfallshantering.

Återvinning av avfall så att det upphör att vara avfall

Naturvårdsverket tar fram ny tillsynsvägledningen om när avfall upphör att vara avfall. Tillsynsmyndigheterna bedriver tillsyn utifrån anteckningsskyldigheten enligt avfallsförordningen. I Österåker utförs tillsynen löpande och i samband med övriga tillsynsprojekt avseende avfall.

Fokusområde natur, artskydd och områdesskydd

Invasiva främmande arter

Uppsökande tillsyn på exploateringsområden med hög risk (t ex. infrastrukturprojekt) med avseende på hanteringen/egenkontrollen av jordmassor så att spridning inte sker. Naturvårdsverket kommer att ta fram tillsynsvägledning och handläggargröd gällande spridning med jordmassor under 2023. Åtgärden ska genomföras från och med 2023.

Uppsökande tillsyn av zoo- och trädgårdshandel (även näthandel) med avseende på hanteringen/egenkontrollen av vattenlevande arter så att spridning/försäljning av invasiva arter inte sker. Åtgärden ska genomföras från och med 2023.

Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten kommer att ta fram tillsynsvägledning 2022 och årligen genomföra utbildningsinsatser under perioden 2022-2024.

I Österåker planeras tillsyn avseende invasiva arter att genomföras under 2024 i enlighet med den vägledning som kommer att tas fram.

Påverkan på naturvärden i jordbrukslandskapet

Länsstyrelserna informerar kommunerna om hur de ska kommunicera kännedom om överträdelser på biotopskyddade eller hänsynskrävande biotoper till länsstyrelsen och vilka geografiska områden och strukturer som är prioriterade, utifrån 1 kap 16 § miljötillsynsförordningen, senast 2024.

Påverkan på naturvärden i grunda havsvikar

Tillsynsmyndigheten planerar och genomför tillsyn i/vid grunda exponeringsskyddade havsvikar och där det är skäligen föreläggs om återställelse. Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten kommer att ta fram tillsynsvägledning om hur tillsyn av strandskydd och vattenverksamhet ska samordnas senast 2023. Tillsynen ska genomföras under perioden 2023-2024. I Österåker utförs tillsyn inom ramen för vattenverksamhet löpande och vid behov.

Sveriges nationella kontrollplan för livsmedelskedjan

Sveriges nationella kontrollplan för livsmedelskedjan (NKP) innehåller operativa mål för växtskyddsmedel som ska planeras in i tillsynsplanen. Inom området växtskyddsmedel finns totalt två operativa mål för perioden 2021-2025, med tillhörande aktiviteter, enligt nedan.

Mål 1: Kontrollmyndigheterna ska ha rätt förutsättningar för att utföra en likvärdig och effektiv kontroll.

Aktiviteter som ska utföras av kommunen:

- Kontrollmyndigheterna inventerar och uppdaterar kontinuerligt sina register över aktörer. Utförs löpande.
- Kontrollmyndigheterna utför fler kontroller på växthus och växtodlingsgårdar utan djurhållning. Sådana anläggningar saknas i Österåker.
- Kontrollmyndigheterna utbyter erfarenhet om kontroll inom området växtskyddsmedel. Utförs löpande.

Även de regionala och nationella myndigheterna omfattas av aktiviteter. En aktivitet för länsstyrelserna är att genomföra praktisk utbildning för kontrollanter inom kommunen gällande hantering av växtskyddsmedel. Aktiviteter för Kemikalieinspektionen och Jordbruksverket är bland annat att organisera ett webinarium om den offentliga kontrollen av växtskyddsmedel. De ska även ta fram vägledningar till kontrollmyndigheterna för att riskbedöma aktörer kopplat till lämplig kontrollfrekvens. Kemikalieinspektionen ska även årligen utveckla vägledningen "Råd för tillsyn – tillsyn av växtskyddsmedel hos återförsäljare". Under 2021 har tillsyn på bekämpningsmedel i detaljhandeln genomförts, inom ramen för en nationell tillsynskampanj.

Mål 2: Aktörerna ska följa reglerna så att växtskyddsmedel distribueras och hanteras på ett säkert sätt som inte medför risker för människors hälsa, djurs hälsa eller miljön. Aktiviteter som ska utföras av kommunen:

- Jordbruksverket, länsstyrelser och kommuner genomför ett gemensamt tillsynsprojekt för att följa upp tidigare tillsynsprojekt om integrerat växtskydd på jordbruk. I Österåker finns två lantbruk som berörs av tillsynen. Tillsyn är planerad 2022.
- Kontrollmyndigheterna ökar kontrollen av de allmänna principerna för integrerat växtskydd. Utförs årligen.

- Kontrollmyndigheterna ökar kontrollen av att växtskyddsmedelsanvändningen dokumenteras. Utförs årligen.
- Kemikalieinspektionen och kommuner genomför ett gemensamt tillsynsprojekt för att kontrollera distributörer som säljer växtskyddsmedel, med särskilt fokus på bedrägerier. Återkommande aktivitet. Tillsynen utfördes 2021.

I Österåker planeras tillsynen att påbörjas under 2023 och i huvudsak utföras under 2024.

Datum: 2023-01-17 (KL) 2023-01-17 (ML)